

Voorwoord

Leren bewegen, samen met je klasgenoten, in een veilige omgeving. Dat staat bij bewegingsonderwijs centraal. Sportplezier is minstens zo belangrijk. Kinderen die goed in hun vel zitten, bewegen graag en wanneer dat kan. Of dat nu in de gymzaal is, op het schoolplein of in de klas tussen het werken door.

De gezondheidseffecten van bewegen worden steeds duidelijker en veel scholen voelen zich geroepen om bij bewegingsonderwijs aandacht te besteden aan een gezonde leefstijl. Talrijk zijn de initiatieven, waaronder bijvoorbeeld het lesprogramma Fit & Vaardig, het concept *the daily mile* en diverse regionale sporttoernooien. Ik zie op de scholen die zich bij zo'n initiatief hebben aangesloten, hoeveel energie kinderen én leerkrachten hiervan krijgen. Net als de scholen die bijvoorbeeld de na- en tussenschoolse opvang aangrijpen om bewegen te stimuleren en die hiervoor samenwerking zoeken met organisaties die buitenschoolse sportactiviteiten organiseren.

Het wordt duidelijk dat een school nogal wat keuzes te maken heeft om het aanbod in bewegingsonderwijs vorm te geven. Wat bied je aan tijdens de lessen bewegingsonderwijs? Kies je voor een vakleerkracht of past een groepsleerkracht met een specialisatie voor gym beter? Hoe benut je de expertise van een leerkracht bewegingsonderwijs optimaal als school of bestuur? Hoe zorg je voor doorgaande leerlijnen? Hoe houd je de vorderingen van de leerlingen bij? En wat doe je daarnaast als het gaat om sportplezier, gezondheid en 'lekker in je vel'? Het is van belang dat de onderdelen van het aanbod goed op elkaar zijn afgestemd – dat buitenschoolse activiteiten een aanvulling zijn en geen vervanging van het reguliere bewegingsonderwijs –, dat het past bij de visie van de school én bij de leerlingenpopulatie. Met dit peilingsonderzoek dragen we als inspectie graag bij aan de dialoog over de inhoud, kwaliteit en het niveau van het bewegingsonderwijs. Zodat scholen aanknopingspunten vinden voor keuzes die de vaardigheden én het welzijn van hun leerlingen ten goede komen.

De achtergrond van leerlingen heeft veel invloed op hun prestaties bij bewegen. Dat blijkt ook heel

duidelijk uit dit onderzoek. Opvallend is de toename van de BMI. Dat is op zich al zorgelijk. Maar het heeft ook z'n weerslag op de resultaten van leerlingen: hoe hoger de BMI, des te lager de bewegingsvaardigheid zoals gemeten in dit peilingsonderzoek. Ook als we rekening houden met dit toegenomen BMI, zijn de prestaties van leerlingen sinds 2006 op vijf van de acht onderdelen gedaald. Verder blijkt een vijfde van de groep 8-leerlingen buiten school niet in clubverband te sporten. Daarmee is het aantal niet-actieve leerlingen weliswaar minder dan in 2006, maar het gaat nog steeds om een aanzienlijk aantal leerlingen. Veel mensen maken zich zorgen over het beeldschermgebruik van kinderen. De impact hiervan is in deze peiling niet onderzocht, maar in de brede dialoog over bewegen en de rol van de school hierin, kan aandacht hiervoor niet ontbreken.

Het eerste deel van deze rapportage bevat een weergave van het gesprek dat een focusgroep van bewegingsprofessionals met elkaar heeft gevoerd over de bevindingen in dit onderzoek. Dit was een energieke dialoog die naast mogelijke verklaringen voor de bevindingen, adviezen opleverde voor praktijk, beleid en vervolgonderzoek. Wat kunnen we doen om bovenstaande trend te keren en ervoor te zorgen dat alle kinderen met plezier bewegen, zich fit voelen en zich motorisch veelzijdig ontwikkelen? Ik hoop dat de weergave van die dialoog scholen en besturen inspireert en helpt te ontdekken hoe een volgende stap te zetten.

Als inspectie zijn we graag partner bij gesprekken over bewegingsonderwijs. Het nieuwe onderzoekskader geeft bij het gesprek tussen inspecteur en schoolbestuur meer ruimte om juist ook de ambities voor inhoudsgebieden als bewegingsonderwijs te bespreken. Wil je laten zien met hoeveel plezier en inzet jullie leerlingen bewegen in een gymles? Nodig ons vooral uit om dat te ervaren!

Dr. Arnold Jonk

Plaatsvervangend inspecteur-generaal van het Onderwijs
april 2018